

Forord

Språk i Norden er en årbok for språknemndene i Norden. Den publiseres nå bare elektronisk i publikasjonsplattformen til Statsbiblioteket i Århus, og den er tilgjengelig på adressen <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/index> og gjennom lenke fra nettsidene til Nordisk språkkordinasjon (nordisksprogkoordination.org). Årboka har kommet ut siden 1970 og har alltid hatt det samme navnet. Den blir redigert av de nordiske sekretærene i språknemndene i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Hovedredaktøren for denne utgaven er fra Norge. De fleste artiklene i årboka er basert på innlegg som ble holdt på det årlige nordiske språkmøtet. Ikke alle innleggene er skrevet ut som artikler til Språk i Norden. Artiklene som er basert på innleggene, er presentert i alfabetisk rekkefølge etter forfatterens navn, mens tre bestilte artikler kommer til slutt.

Det 62. nordiske språkmøtet ble arrangert i Roskilde 20.–21. august 2015 av Dansk Sprognævn, Nettverket for språknemndene i Norden og Nordisk språkkordinasjon. Temaet for møtet var forståelse og kommunikasjonsstrategier når man møtes i nordisk sammenheng.

En tilbakevendende tema er at det blir vanskeligere å forstå hverandre i Norden. Men hva skjer når kommunikasjonen faktisk lykkes? Hvilke strategier bruker vi i arbeidssituasjoner, i utdanningssituasjoner og privat når vi lykkes med forståelsen, og hvordan tilpasser vi oss dem vi snakker med? Og er det forskjellige strategier i talespråk og skriftspråk? Noen tilpasser uttalen, ordene og kanskje syntaksen. Andre bruker sitt eget språk, men justerer litt for vanskelige ord og falske venner, eller de taler bare tydeligere.

Lars-Olof Delsing innledet med å vise hva nye teknologiske løsninger gjør med situasjoner der vi tidligere ville ha brukt tale. Han påpekte at vi i dag ofte unngår kommunikasjonssituasjoner ved å benytte tekniske innretninger som GPS på mobilen, kort i butikken osv. Anne Holmen tok for seg akademisk språkbruk blant nordiske studenter: Hvordan håndterer studenter fra andre nordiske land det at de må forstå og selv skrive et akademisk språk der de studerer? Tyskere kan ikke forstå dansk – eller kan de det? Det var spørsmålet Steffen Höder stilte i sitt innlegg. Katja Bethke-Prange svarte delvis på dette spørsmålet i innlegget hun hadde like etterpå, «*Yes, vi kan!*», der hun viste hvilke strategier tyske studenter bruker når de skal lære dansk.

Prosjektet *Svenska nu!* er velkjent for mange, og Tiinaliisa Granholm stilte spørsmålet: «*Taggad i Norden – kan man bli det?*». I innlegget sitt viste hun eksempler på hvordan prosjektet jobber med finskspråklige ungdommer for

å få dem interessert i å lære svensk. Úlfar Bragason viste hvordan interesserte studenter kan bli tvers igjennom skandinaviske gjennom intensiv kursing.

I forkant av språkmøtet sendte Dansk Sprognævn ut et spørreskjema for å kartlegge den nordiske språkforståelsen blant møtedeltakerne. Undersøkelsen fikk overraskende stor respons, og resultatene er analysert i en egen artikkel skrevet av Sabine Kirchmeier og Eva Skafte Jensen.

I tillegg til de artiklene som er basert på innlegg på språkmøtet, har redaksjonen innhentet tre andre artikler til årboka. To av dem er skrevet på grunnlag av masteravhandlinger som er innlevert ved Universitetet i Oslo, og begge handler om ulike strategier for språkforståelse. Mari Johanne Wikhaug Andersen skriver om unge svenskers møte med den norske talemålsvariasjonen, og Silje Marie Femtegjeld skriver om hvilke strategier for kodeveksling som brukes i TV-programmet Skavlan.

Den tredje artikkelen er «Språk i fokus», som denne gangen handler om svensk tegnspråk. Artikkelen er skrevet av Tommy Lyxell som er språkvårdare i svensk tegnspråk i Språkrådet, Sverige.

Som vanlig inneholder årboka en bibliografi over ny språklitteratur fra de nordiske landene og en oppdatert adresseliste for språknemndene i Norden.

Redaksjonen for Språk i Norden 2016 har bestått av Jóhannes B. Sigtryggsson (Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum), Eva Skafte Jensen (Dansk Sprognævn), Rickard Domeij (Språkrådet, Sverige), Torbjørg Breivik (Språkrådet, Norge) og Anna Maria Gustafsson (Institutet för de inhemska språken).

Oslo i juni 2016
Torbjørg Breivik
hovedredaktør